

vyřkl první soud, že požitky ve smyslu smíru lze rozuměti jen skutečné měsíční služné. Toto se však zvláště nezlepšilo, an žalovaný dostává měsíčně 1.299 Kč a v čase smíru měl asi 1.200 Kč.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání.

D ů v o d y:

Nesprávné právní posouzení věci vidí dovolatelka v tom, že i odvolací soud prohlásil, že nelze započítati do příjmů žalovaného roční příspěvek 27.000 Kč vyplácený mu po dobu zahraniční služby. V té příčině bylo nižšími soudy zjištěno z přípisu ministerstva zahraničních věcí ze dne 24. října 1928, že měsíční příjem žalovaného činí 1.375 Kč, že po odečtení veřejných dávek, daně důchodové 13 Kč a pensijního příspěvku 63 Kč, zbývá mu 1.299 Kč měsíčního čistého příjmu, že kromě toho má žalovaný onerosní, exekuci nepodléhající přídavek zahraniční služby ročních 27.000 Kč. Odvolací soud má za to, že nelze tuto částku započítati do požitků žalovaného, z nichž jest vypočísti podle smíru stran ze dne 18. března 1926 čtvrtinu jako výživné pro dovolatelku, jelikož slouží k úhradě mimořádných výloh pobytu v cizině a jelikož jest z exekuce podle § 3 zák. čís. 314 sb. z. a n. na rok 1920 vůbec vyloučena. Tento názor odvolacího soudu jest sdíletí, neboť, i když nelze příspěvek ten považovati za drahotní po rozumu zákona čís. 314/1920 sb. z. a n., jest přece penízem určeným ke krytí výloh veřejné služby (§ 3 (1) poslední věta cit. zák.), sloužícím tomu zvláštnímu účelu a příslušejícím žalovanému jen po dobu jeho služby za hranicemi státu. Takovéto příspěvky prohlašuje zákon za nepodléhající exekuci a veškeré úmluvy příčí se ustanovením §§ 1—3 zák. čís. 314 sb. z. a n. na rok 1920 v § 5 za neplatné. Právež proto nižší soudy nezapočetly tento příspěvek do požitků žalovaného a důsledkem toho nevyhověly žalobě dovolatelčině, by výživné bylo zvýšeno.

Čís. 9841.

Vyrovnačí řád.

Vzájemný poměr §§ 8 a 47 vyr. řádu.

Pro účinek § 47 vyr. ř. jest nerozhodno, zda byla poskytnuta zvláštní výhoda jednáním podle § 8 vyr. ř. dovoleným či zakázaným. Jednání, které by bylo jinak podle § 47 vyr. ř. neplatným, ale není jím proto, že bylo předsevzato po právoplatném potvrzení vyrovnání, může býti přes to odporovatelným až do vyvěšení usnesení, jímž bylo vyrovnání prohlášeno za skončené, na soudní desce.

Podstoupení závazku k zaplacení celé pohledávky, ač by byl dlužník povinen zaplatiti jen vyrovnací kvotu, není jednáním náležejícím k obyčejnému provozu podniku.

Bezúčinnost právního jednání podle § 8 vyr. ř. nemůže uplatniti dlužník.

(Rozh. ze dne 16. dubna 1930, Rv I 1210/29).

Žalovaný dluhoval žalující firmě nedoplatek za zboží odebrané v květnu 1924. Napotom bylo o jmění žalovaného zahájeno vyrovnací řízení, jež skončilo potvrzením vyrovnání. Potvrzující usnesení nabylo právní moci dne 18. srpna 1924. Úmluvou ze dne 23. srpna 1924 zavázal se žalovaný zaplatiti žalobkyni nedoplatek kupní ceny. Vyhláška o ukončení vyrovnacího řízení byla vyvěšena na soudní desce dne 26. srpna 1924. Na základě této úmluvy žalovala žalobkyně žalovaného o zaplacení nedoplatku. **P r o c e s n í s o u d p r v é s t o l i c e** zamítl žalobu v podstatě proto, že závazek žalovaného převzatý úmluvou ze dne 23. srpna 1924 byl neplatným podle § 8 vyr. ř. **O d v o l a c í s o u d** uznal podle žaloby. **D ů v o d y :** Prvý soudce odvolává se na ustanovení § 8 vyr. ř., z něhož dovozuje, že jakékoliv právní závazky žalovaného, které podstoupil ohledně svého majetku za vyrovnacího řízení, po zahájení vyrovnání a po jeho skončení, dokud nenabylo právní moci neb aspoň nebylo řádně vyhlášeno, jsou proti věřitelům bezúčinné. Dále vzhledem k ustanovení § 55 vyr. ř. dovozuje první soudce, že dlužník nabývá úplného disposičního práva nad svým majetkem teprve vyhlášením usnesení o ukončení řízení, poněvadž se k účinnosti usnesení vyžaduje ve smyslu § 55 vyr. ř. veřejné oznámení. Ustanovení § 8 vyr. ř. jest však zásadní povahy a lze ho použítí jen, pokud tu není jiného zvláštního ustanovení. V souzeném případě však žalovaný namítá, že jde o poskytnutí výhody věřiteli před ukončením vyrovnání, totiž o smlouvu o zaplacení zbytku pohledávky, se kterým věřitel po případě vyjde na prázdno při vyrovnacím řízení. Pro tento případ jest však ve vyrovnacím řádě zvláštní ustanovení § 47 vyr. ř., podle něhož úmluva dlužníka nebo jiných osob s věřitelem, kterou se mu poskytují před uzavřením vyrovnání nebo v době mezi uzavřením vyrovnání a dnem, kdy potvrzovací usnesení nabude právní moci, zvláštní výhody, jest neplatná. Jak v plenárním usnesení nejvyššího soudu čís. 7485 sb. n. s. podrobně vysvětleno, vyrovnací řád věnuje velkou pozornost tomu, by lhůty jím stanovené byly přesné, a, mají-li určité právní účinky trvati po dobu odchýlnou, jakž jest zásadně stanoveno v § 7 a § 55 a 56 vyr. ř., dovede to vyrovnávací řád přesně říci, jakž tomu svědčí ustanovení §§ 8, odst. (1), 47, 57 odst. (1) a 58 vyr. ř. Vyrovnací řád přesně rozeznává den, kdy potvrzení vyrovnání bylo usneseno, ale ještě není právoplatné (§ 57 vyr. ř.) a den, kterého potvrzení usnesení nabude právní moci (§ 47 vyr. ř.), a dále den, kdy řízení bylo usnesením prohlášeno za skončené (§ 55 vyr. ř.). Stanoví-li tedy zákon v § 47 vyr. ř. zcela přesně, do kdy jest pokládati určitá dlužníková jednání za bezúčinná, tedy do dne, kdy usnesení o potvrzení vyrovnání nabude právní moci, nelze to proti tomuto jasnému znění zákona posunovati do dne, kdy vyrovnací řízení bude ukončeno (§ 55 vyr. ř.), neboť lhůta mezi těmito dvěma událostmi může sice býti zcela nepatrná, může však trvati i delší dobu. V souzeném případě jest tedy rozhodným den, kdy potvrzovací usnesení nabylo právní moci, nikoli, kdy vyrovnací řízení bylo prohlášeno skončeným, pokud se týče kdy vyhláška o tom byla připevněna na soudní desce. Jak z vyrovnacích spisů vyplývá, bylo potvrzení vyrovnání usneseno dne 25.

července 1924, vyhláška o tom na soudní desce vyvěšena dne 29. července 1924; čtrnáctidenní rekursní lhůtu jest počítati od vyvěšení této vyhlášky. Bylo tudíž potvrzovací usnesení pravoplatné dnem 13. srpna 1924. Od tohoto dne mohl dlužník poskytovat výhody věřitelům, aniž tyto úmluvy byly stíženy sankcí § 47 vyr., pokud se týče mohl svá dřívější jednání o tom schváliti, což jest přípustné. (Rozhodnutí čís. 3687 sb. n. s.).

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

D ů v o d y:

Z vyrovnacích spisů vyplývá, že žalovaný učinil návrh na zahájení vyrovnacího řízení dne 6. června 1924. Tomuto návrhu bylo téhož dne vyhověno. Žalobkyně přihlásila pohledávku 4.787 Kč za dodané zboží, již bylo přiznáno hlasovací právo. Při roku dne 17. července 1924 byl přijat oběma většinami vyrovnací návrh, podle něhož se dostalo věřitelům, pokud nepoživali práva přednostního, 40%ní kvoty. Vyrovnání bylo usnesením ze dne 25. července 1924 potvrzeno, usnesení vyhlášeno na soudní desce dne 29. července 1924, takže se stalo dnem 13. srpna 1924 pravoplatným. Usnesením ze dne 22. srpna 1924 bylo vyrovnací řízení prohlášeno za skončené, toto usnesení bylo vyhlášeno na soudní desce dne 26. srpna 1924 a nabylo právní moci dnem 10. září 1924. Žalobkyně se domáhá zaplacení částky, se kterou ve vyrovnání vyšla na prázdno, opírajíc se o ujednání ze dne 23. srpna 1924, jímž se žalovaný zavázal, že jí tento nedoplatek s přísl. uhradí nejdéle do 1. listopadu 1927 (správně 1. ledna 1927). Nižší soudy zjistily, že k tomuto ujednání v tento den skutečně došlo, procesní soud má však za to, že se tato úmluva příčí zákonnému zákazu § 8 vyr. ř. a jest tedy podle § 879 obč. zák. neplatná, odvolací soud vyslovil naproti tomu právní názor, že by byl rozhodným jedině zvláštní předpis § 47 vyr. ř., který však v tomto případě nedopadá, poněvadž se úmluva stala v době, kdy potvrzení vyrovnání nabylo již právní moci, takže dlužník mohl věřitelům poskytnouti výhody, aniž by byly stíženy sankcí § 47 vyr. ř., pokud se týče, že mohl svá dřívější ujednání o tom schváliti. Jest tedy předem objasniti poměr mezi předpisy § 8 a 47 vyr. ř. Podle § 47 vyr. ř. jest neplatná úmluva dlužníka s věřitelem, kterou se mu poskytují před ujednáním vyrovnání nebo v době mezi ujednáním vyrovnání a dnem, kterého potvrzující usnesení nabude právní moci, zvláštní výhody. Podle § 8 (2) vyr. ř. potřebuje dlužník od zahájení řízení k jednáním, nenáležícím k obyčejnému provozování obchodu, souhlasu vyrovnacího správce. Musí však upustiti i od jednání náležejícího k obyčejnému hospodaření, odporuje-li tomu vyrovnací správce. Právní jednání, která dlužník předsevzal proti ustanovením § 8 (2) vyr. ř. bez souhlasu neb přes odpor vyrovnacího správce, jsou proti věřitelům bezúčinná, věděla-li nebo musila-li třetí osoba věděti, že přesahují meze obyčejného provozování obchodu a že vyrovnací správce s nimi nesouhlasí nebo jim odporoval. Předpis § 47 vyr. ř. sleduje tedy částečně též účel, jako

ustanovení § 8 vyr. ř., avšak obojí předpis jest co do svých předpokladů na sobě nezávislý. Jest tudíž pro účinek § 47 vyr. ř. (neplatnost) nerozhodné, zda byla poskytnuta zvláštní výhoda jednáním podle § 8 dovoleným či zakázaným. Naopak zase jednání, které by bylo jinak podle § 47 vyr. ř. neplatným, ale není jím proto, že bylo předsevzato po právoplatném potvrzení vyrovnání, může býti přes to odporovatelným, pokud ještě sahá účinnost předpisu § 8 vyr. ř. Úmluvou ze dne 23. srpna 1924 poskytl žalovaný nepochybně žalobkyni zvláštní výhody před jinými věřiteli, leč úmluva tato není neplatnou, poněvadž se stala v době, kdy usnesení, jímž bylo vyrovnání potvrzeno, nabylo již právní moci (§ 47 vyr. ř.). Naproti tomu mohla by býti tato úmluva závadnou s hlediska § 8 (2) vyr. ř., neboť podstoupení závazku k zaplacení celé věřitelovy pohledávky, ač by dlužník byl povinen zaplatiti jen vyrovnací kvotu, nelze pokládati za jednání náležející k obyčejnému provozu obchodu. Bylo by tedy za trvání vyrovnacího řízení, totiž až do veřejného oznámení, tedy do vývěsu usnesení, jímž bylo vyrovnací řízení prohlášeno za skončené, na soudní desce (rozh. čís. 7485 sb. n. s.), přípustné jen se souhlasem vyrovnacího správce. Bez tohoto souhlasu bylo by proti věřitelům, tedy jen relativně bezúčinným. Usnesení o skončení vyrovnávacího řízení bylo vyhlášeno až 26. srpna 1924, tedy až po úmluvě, úmluva stala se ještě za trvání vyrovnacího řízení a byla by proto proti věřitelům bezúčinnou, kdyby se jí bylo nedostalo schválení vyrovnacím správcem. Žalovaný tvrdil, že úmluvu podepsal na přímluvu vyrovnacího správce Arnošta S-a. Touto okolností se nižší soudy neobíraly, ač, kdyby byla prokázána, byl by tím zjištěn souhlas vyrovnacího správce zcela nepochybně. Leč doplniti řízení v tomto směru netřeba, neboť bezúčinnost takového jednání nemůže uplatniti dlužník, poněvadž v poměru mezi ním a jeho smluvníkem, i když jest tento vyrovnacím věřitelem, jeví toto ujednání plnou působnost. Je-li tomu tak, musí dlužník, žalovaný, dostáti své smluvní povinnosti. Uznal-li tedy odvolací soud, že jest žalovaný povinen zaplatiti zažalovanou částku, co do výše nepopřenu, posoudil věc v podstatě správně po právní stránce.

Čís. 9842.

Vyžaduje se nejen materiální, nýbrž i formelní totožnost směnečníka a přijatele. Nestací, že v adrese jest vyznačena jako směnečník firma veřejné obchodní společnosti, kdežto směnku podepsali jako přijatelé veřejní společníci svými občanskými jmény.

(Rozh. ze dne 16. dubna 1930, Rv I 557/30.)

Ve směnce byla uvedena jako směnečník firma »Bratří Ch-ové v K.«, směnku podepsali jako přijatelé Jan Ch. a Ladislav Ch. Směnečný platební příkaz proti Janu Ch-ovi a Ladislavu Ch-ovi procesní soud první stolice zrušil, maje za to, že se vyžaduje nejen materiální,